

Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện - một số vấn đề then chốt hiện nay

PGS, TS. TRƯƠNG NGỌC NAM

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: truongngocnam59@gmail.com

Nhận ngày 7 tháng 7 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 11 năm 2024.

Tóm tắt: Vấn đề then chốt về xây dựng Đảng là những nội dung quan trọng có tác dụng quyết định đối với toàn bộ quá trình, quy trình thực hiện những nhiệm vụ xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, phát triển nhanh và bền vững đất nước trong tình hình mới. Vấn đề then chốt được xác định trên cả phương diện lý luận và thực tiễn, trong đó có cả những nhiệm vụ có ý nghĩa cơ bản, lâu dài, xuyên suốt và những nhiệm vụ trước mắt, cấp bách phải kịp thời giải quyết, vừa xây dựng vừa chỉnh đốn Đảng. Bài viết tập trung làm rõ mặt lý luận vấn đề then chốt về xây dựng Đảng được xác định trong hệ thống quan điểm lý luận, đường lối, các nghị quyết, quyết định để lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ về xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, nhưng còn có mặt hạn chế, bất cập cần phải làm rõ, nhằm tạo ra sự thống nhất trong nhận thức và hành động. Về mặt thực tiễn, đó là những vấn đề hệ trọng có ý nghĩa quyết định đối với nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh nhưng trong quá trình tổ chức thực hiện còn gặp nhiều khó khăn, tồn đọng nhiều thiếu sót, khuyết điểm nhưng thực tiễn đặt ra yêu cầu bức thiết phải giải quyết.

Từ khóa: xây dựng Đảng; một số vấn đề then chốt; Đại hội XIII; Đảng Cộng sản Việt Nam.

Abstract: The "key" issues in Party building involve crucial elements that decisively impact the entire process of creating a truly clean and strong Party. These efforts aim to meet the demands of comprehensive and synchronized promotion of renovation, rapid and sustainable development of the country in the new context. Key issues are identified both in theory and practice, encompassing fundamental, long-term, and overarching tasks as well as immediate, urgent challenges that need timely resolution. These efforts involve both Party building and rectification. The article highlights that, from a theoretical perspective, the key issues in Party building are outlined in the system of theoretical viewpoints, policies, resolutions, and decisions that guide the leadership and execution of tasks aimed at building a clean, strong Party and political system. However, there are still limitations and inadequacies that need clarification to foster unity in understanding and action. From a practical perspective, these issues are of critical importance to the task of building and rectifying a clean and strong Party. Nevertheless, challenges in the implementation process persist, with unresolved shortcomings and flaws. Yet, the urgency of addressing these issues is increasingly apparent in practice.

Keywords: Party-building; some key issues; 13th National Congress; Communist Party of Vietnam.

Trong Văn kiện Đại hội XIII, Đảng ta khẳng định "Phát triển kinh tế - xã hội là trung tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần; đảm bảo quốc phòng, an ninh là trọng yếu, thường xuyên"⁽¹⁾. Đồng thời chỉ rõ "Nhân tố có ý nghĩa quyết định thành công của sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc là tiếp tục tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao

năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị thật sự trong sạch, vững mạnh toàn diện, xây dựng Nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, người đứng đầu, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ"⁽²⁾. Trên tinh thần những quan điểm chỉ đạo cơ bản, Báo

cáo của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về *tổng kết công tác xây dựng Đảng và thi hành Điều lệ Đảng* đã tiếp tục cụ thể hóa hoạt động xây dựng Đảng trên *mười* nhiệm vụ, giải pháp nhằm tăng cường xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tập trung xây dựng Đảng về đạo đức; tiếp tục đổi mới, hoàn thiện tổ chức bộ máy và nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, củng cố, nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đảng và đội ngũ đảng viên; tập trung xây dựng đội ngũ cấp chiến lược và người đứng đầu; đổi mới mạnh mẽ, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng; thắt chặt hơn nữa mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, dựa vào dân để xây dựng Đảng; kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí; tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong điều kiện mới. Đồng thời báo cáo đã nhấn mạnh *ba nhiệm vụ trọng tâm, ba giải pháp đột phá*. Ba nhiệm vụ trọng tâm là đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện *"tự diễn biến"*, *"tự chuyển hóa"* trong nội bộ gắn với đẩy mạnh học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và thực hiện các quyết định về nêu gương; đổi mới mạnh mẽ và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác cán bộ; tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, người đứng đầu các cấp đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ; tiếp tục đổi mới, kiện toàn và từng bước hoàn thiện tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động gắn với nâng cao chất lượng và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Và *ba giải pháp đột phá* là: Tiếp tục hoàn thiện thể chế về công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, nhất là công tác tổ chức, cán bộ; phát huy dân chủ, siết chặt kỷ luật, kỷ cương đi đôi với tạo môi trường đổi mới trong công tác cán bộ và xây dựng đội ngũ cán bộ; kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, quan liêu; đẩy mạnh phân cấp, phân quyền đi đôi với tăng cường kiểm tra, giám sát và kiểm soát chặt chẽ quyền lực⁽³⁾. Những nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp đột phá cũng chính là những vấn đề tập trung nhất, then chốt nhất trong những nhiệm vụ về xây dựng Đảng mà nhiệm kỳ khóa XIII

của Đảng và những năm tiếp theo phải thực hiện thắng lợi mới có thể giữ vững, phát huy được những thành quả đạt được trong quá trình đổi mới, đồng thời giải quyết những khó khăn, thách thức trong quá trình lãnh đạo của Đảng.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII về xây dựng Đảng, hơn nửa nhiệm kỳ qua, với sự nỗ lực phấn đấu của toàn Đảng, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã đạt nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, trong thực tiễn hiện còn nhiều vấn đề đặt ra, với những khó khăn, bất cập cần tiếp tục phải giải quyết, nhằm thực hiện mục tiêu xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh toàn diện, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh, tình hình trong nước và thế giới đang diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường. Xuất phát từ tình hình thực tiễn về xây dựng Đảng hiện nay, có thể thấy rõ những vấn đề có ý nghĩa then chốt, cấp bách cần phải tập trung giải quyết sau đây.

- *Đối với công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng và đạo đức*. Một là, phải đẩy mạnh đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên. Đảng ta xác định đây là vấn đề liên quan đến vận mệnh, sự tồn vong của Đảng, bởi vì đội ngũ cán bộ, đảng viên suy thoái, biến chất làm rệu rã về tư tưởng và tổ chức, triệt tiêu sức mạnh, hủy hoại uy tín của Đảng trước nhân dân và cộng đồng quốc tế. Mặc dù cuộc đấu tranh chống suy thoái, tham nhũng, tiêu cực được Đảng quan tâm sâu sắc, tiến hành nhiều chủ trương, biện pháp thúc đẩy mạnh mẽ cuộc đấu tranh, nhưng vẫn còn nhiều biểu hiện phức tạp do chưa giải quyết tận gốc vấn đề, làm cho không ít cán bộ, đảng viên và người dân suy nghĩ, trăn trở, mong chờ Đảng có những giải pháp mạnh mẽ hơn, toàn diện và hiệu quả hơn trong đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện *"tự diễn biến"*, *"tự chuyển hóa"* trong nội bộ, đáp ứng kỳ vọng của nhân dân là Đảng ta thực sự trong sạch, vững mạnh để lãnh đạo đất nước vượt qua khó khăn, thách thức, đạt những thành tựu to lớn hơn như mục tiêu Đại hội XIII đề ra. Có thể coi cuộc đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị,

đạo đức, lối sống, những biểu hiện [tự diễn biến], [tự chuyển hóa] trong nội bộ Đảng và hệ thống chính trị ở nước ta hiện nay là một nhiệm vụ lịch sử to lớn, có tính chất một cuộc cách mạng. Bởi vì, nhiệm kỳ Đại hội VI mở đầu cho công cuộc đổi mới, Đảng lấy nhiệm vụ đấu tranh chống giáo điều, bảo thủ, lạc hậu để đổi mới tư duy và hành động, đề ra đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội đúng đắn, phù hợp với quy luật khách quan và thực tiễn nước ta, nhờ đó đạt được những thành tựu to lớn như ngày nay. Đối với giai đoạn hiện nay, với tác động tiêu cực của kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, thì nhiệm vụ có ý nghĩa cách mạng lại chính là cuộc đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, [tự diễn biến], [tự chuyển hóa] và những biểu hiện tham nhũng, tiêu cực trong bản thân Đảng và hệ thống chính trị. Và chỉ có thực hiện thắng lợi nhiệm vụ vô cùng hệ trọng đó Đảng ta mới có khả năng hoàn thành sứ mệnh vẻ vang, mới trường tồn cùng dân tộc.

Hai là, tăng cường giáo dục, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong công tác, đề cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, người đứng đầu. Hiện nay sự suy thoái về đạo đức, lối sống xa hoa, tác phong quan liêu, vô cảm, sự thiếu gương mẫu trong công tác và cuộc sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên, người đứng đầu, kể cả những người có vị trí và trách nhiệm cao trong Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị đang ảnh hưởng nghiêm trọng đến uy tín của Đảng, nếu không sớm khắc phục Đảng sẽ mất dần ảnh hưởng, sức lôi cuốn và vai trò dẫn dắt của Đảng đối với xã hội. Đạo đức là nền tảng, cội nguồn sức mạnh của Đảng; cán bộ, đảng viên suy thoái về đạo đức, lối sống không chỉ triệt tiêu sức mạnh, mà Đảng còn không đủ điều kiện để lãnh đạo nhân dân. Xây dựng Đảng về đạo đức không chỉ là nhiệm vụ cấp bách hiện nay mà còn là nhiệm vụ xuyên suốt quá trình lãnh đạo của Đảng. Vì vậy, Đại hội XIII của Đảng nêu rõ phải tập trung xây dựng Đảng về đạo đức, tăng cường giáo dục, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong công tác, đề cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, người đứng đầu; để Đảng ta thật sự xứng đáng [là đạo đức, là văn minh] cán bộ, đảng viên xứng đáng là đầy tớ thật trung thành của

nhân dân như Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn. Thực hiện nhiệm vụ trọng yếu đó, phải thực hiện tốt các chỉ thị, nghị quyết, quy định của Đảng, tăng cường giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện về phẩm chất đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên, gắn với học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh⁽⁴⁾. Đồng thời để nâng cao hiệu lực, hiệu quả tổ chức thực hiện phải kết hợp chặt chẽ giữa xây với chống; giữa tự giác, tự soi, tự sửa của cán bộ, đảng viên với sự phê bình của tổ chức đảng, sự giám sát, đánh giá của nhân dân; kết hợp giáo dục, rèn luyện của cán bộ, đảng viên và người đứng đầu với siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng, đảm bảo cho mỗi cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức tự giác, tự giáo dục, tự rèn luyện đạo đức cách mạng, giữ vững phẩm giá của người cộng sản.

Ba là, củng cố, tăng cường sự đoàn kết, thống nhất về tư tưởng và hành động trong Đảng. Đoàn kết, thống nhất trong Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam, là cơ sở vững chắc để xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc. Đảng có đoàn kết, thống nhất thì mới đủ sức mạnh để lãnh đạo và tập hợp quần chúng nhân dân hoàn thành mục tiêu cách mạng giữ vững độc lập, thống nhất Tổ quốc, phát triển đất nước. Trong điều kiện Đảng cầm quyền, sự tác động của cơ chế thị trường, cán bộ, đảng viên dễ bị cám dỗ, sa ngã bởi quyền lực và lợi ích, Đảng phải kiên quyết đấu tranh loại bỏ những phần tử suy thoái, biến chất, tham nhũng, tiêu cực, làm trong sạch Đảng và hệ thống chính trị, tuy nhiên phải kết hợp chặt chẽ giữa [xây] và [chống], lấy [xây] làm gốc, lấy mục tiêu đoàn kết, thống nhất làm tâm điểm để tập trung, quy tụ tất cả cán bộ, đảng viên, từ Trung ương xuống tới chi bộ. Do đó mọi tổ chức đảng, mọi cán bộ, đảng viên vì mục đích lý tưởng của Đảng mà phải gạt mọi thành kiến cá nhân để tạo sức mạnh của Đảng; mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết. Đồng thời [Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng⁽⁵⁾].

- Những vấn đề then chốt trong xây dựng Đảng về tổ chức. Thứ nhất là, tập trung hoàn thiện thể chế

về công tác xây dựng Đảng, thể chế nhà nước, đồng bộ hóa thể chế phát triển xã hội. Kien toàn, doi moi to chuc bo may cua he thong chinh tri theo huong tinh gon, hoat dong hieu luc, hieu qua,phan capphan quyen gan voi giam sat,kiem soat thuc thi quyen luc doi voi cac cap la nhien vu trong tam, nhưng trong đó vấn đề □ trọng tâm của trọng tâm □ là phải tập trung hoàn thiện thể chế về công tác xây dựng Đảng, thể chế nhà nước. Bởi thể chế là linh hồn của tổ chức, hệ thống thể chế hoàn chỉnh và đồng bộ đảm bảo cho bộ máy tổ chức của hệ thống chính trị vận hành thông suốt, hiệu lực, hiệu quả. Hoàn thiện thể chế mới tạo môi trường, điều kiện để cán bộ vận hành bộ máy được thuận lợi và kiểm soát quyền lực hiệu quả, mới ngăn chặn từ gốc tham nhũng, tiêu cực. Nguyên nhân chủ yếu của những hạn chế, khuyết điểm trong công tác xây dựng Đảng và quản lý của Nhà nước hiện nay là do thể chế còn lỏng lẻo, bất cập, thiếu đồng bộ. Những hạn chế, khuyết điểm trong công tác tổ chức và cán bộ; trong tổ chức thực hiện chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Vì vậy, hoàn thiện thể chế về công tác xây dựng Đảng, gắn với thể chế nhà nước, thể chế phát triển là yêu cầu bức thiết, là nhiệm vụ then chốt về xây dựng Đảng hiện nay, góp phần nâng cao vai trò lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng, thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới đất nước. Trong công tác xây dựng Đảng, cần tập trung cụ thể hóa, thể chế hóa các nguyên tắc cơ bản về tổ chức, sinh hoạt và hoạt động của Đảng phù hợp với yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền, tăng cường dân chủ xã hội chủ nghĩa. Đặc biệt trong điều kiện một đảng duy nhất cầm quyền, để tránh tha hóa quyền lực phải hoàn thiện, đồng bộ cơ chế kiểm soát quyền lực trong hệ thống chính trị, đặc biệt là cơ chế kiểm soát quyền lực trong thực thi chính sách pháp luật của đội ngũ cán bộ, đảng viên và tổ chức đảng trong các cơ quan nhà nước.

Thứ hai là, tập trung xây dựng tổ chức cơ sở đảng, chất lượng đội ngũ đảng viên; phát huy tính tiên phong, gương mẫu, trọng dân, gần dân, tin dân, hiểu dân, học dân của cán bộ, đảng viên; gắn bó mật thiết với nhân dân, củng cố và không ngừng nâng cao niềm tin của nhân dân đối với Đảng. Tổ chức

cơ sở đảng và đội ngũ đảng viên ở cơ sở là khâu trọng yếu của hệ thống chính trị: là hạt nhân chính trị cơ bản, nơi hiện thực hóa chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; là cầu nối giữa Đảng với nhân dân, phẩm chất đạo đức, năng lực của cán bộ, đảng viên là tấm gương phản chiếu trực tiếp bản chất, vai trò, năng lực lãnh đạo, uy tín của Đảng trước nhân dân. Trong thực tế hiện nay còn nhiều tổ chức cơ sở đảng yếu kém, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu thấp; trách nhiệm nêu gương của không ít cán bộ, đảng viên chưa cao, tình trạng vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, vi phạm pháp luật có nơi còn nghiêm trọng, gây bức xúc trong nhân dân. Vì vậy phải đẩy mạnh hơn nữa công tác xây dựng tổ chức cơ sở đảng; nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng, nhất là sinh hoạt chi bộ, nâng cao tính chiến đấu, tăng cường quản lý đảng viên, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực từ cơ sở; nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, đề cao trách nhiệm nêu gương của đảng viên trước nhân dân, tôn trọng, gắn bó mật thiết với nhân dân.

- Những vấn đề then chốt trong xây dựng Đảng về cán bộ. Thứ nhất là, tiếp tục đổi mới công tác cán bộ. Công tác cán bộ được Đảng xác định là khâu □ then chốt của then chốt □ Trong quá trình lãnh đạo, nhất là các nhiệm kỳ Đại hội XII, Đại hội XIII, công tác cán bộ được Đảng hết sức quan tâm, chú trọng, lãnh đạo, chỉ đạo, từng bước hoàn thiện thể chế về công tác cán bộ, ban hành nhiều nghị quyết, quy định, quy chế về đánh giá, quy hoạch, luân chuyển, bổ nhiệm, kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ, chống chạy chức, chạy quyền; tăng cường phân cấp, phân quyền đi đôi với tăng cường kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực □ Tuy nhiên, quá trình tổ chức thực hiện còn bộc lộ một số hạn chế, bất cập: Thể chế về công tác cán bộ còn hạn chế, chưa đồng bộ; việc đánh giá, lựa chọn, quy hoạch, bổ nhiệm cán bộ ở một số cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu thực hiện chưa nghiêm, vi phạm các nguyên tắc, quy chế, quy định, để những cán bộ có phẩm chất, năng lực, uy tín thấp, chưa ngang tầm nhiệm vụ, mắc nhiều khuyết điểm, suy thoái, biến chất vào trong cơ quan lãnh đạo, thậm chí cán bộ cấp cao của Đảng và hệ thống chính trị, làm ảnh hưởng đến uy tín của Đảng, gây bức xúc trong xã hội. Tình hình đó có

nguyên nhân quy chế, quy định, quy trình chưa đồng bộ, chặt chẽ, nhưng chủ yếu do tham vọng quyền lực, chạy chức quyền, bệnh cơ hội, hữu khuynh, sự thiếu gương mẫu của cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu làm sai lệch các nguyên tắc, quy trình, quy định về công tác cán bộ của Đảng; các cơ quan lãnh đạo và người đứng đầu cấp trên thiếu sâu sát, thực hiện kiểm tra, giám sát chưa nghiêm, phát hiện và xử lý vi phạm chưa kịp thời. Vì vậy cần phải tiếp tục hoàn thiện thể chế về công tác cán bộ, nhất là cơ chế kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ; phát huy dân chủ đồng thời siết chặt kỷ luật, kỷ cương, xử lý nghiêm khắc trách nhiệm của người đứng đầu nếu để xảy ra tiêu cực trong lựa chọn, giới thiệu, bổ nhiệm, đề bạt cán bộ. Phát huy dân chủ trong công tác cán bộ trong điều kiện hiện nay cần phải triển khai, cụ thể hóa quan điểm của Đảng về phát huy vai trò của nhân dân trong xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Hoàn thiện cơ chế, chính sách phát huy vai trò Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan báo chí, truyền thông, các tầng lớp nhân dân trong công tác cán bộ, xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng và hệ thống chính trị, đặc biệt trong các khâu giám sát, đánh giá phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong, năng lực của cán bộ, giúp cho Đảng lựa chọn đúng những người đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ bổ trí vào các cơ quan lãnh đạo, quản lý.

Thứ hai là, xây dựng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, đội ngũ cán bộ chủ chốt trong các tổ chức đảng, cơ quan nhà nước ở các cấp, các ngành thật sự vững vàng, có đủ phẩm chất, trí tuệ, năng lực, có uy tín cao để giải quyết những vấn đề ở tầm chiến lược, xử lý kịp thời, đúng đắn, có hiệu quả những tình huống phức tạp có quan hệ đến sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước, sự sống còn của chế độ. Đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, cán bộ chủ chốt ở các cấp, các ngành là tinh hoa của Đảng, là rường cột của quốc gia, là nhân tố quyết định đến sự thịnh suy của đất nước, sự tồn vong của Đảng và chế độ. Trong thời gian vừa qua một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên suy thoái, biến chất, trong số đó có nhiều người là cán bộ cấp chiến lược, cán bộ chủ chốt các ngành, các cấp vi phạm nghiêm trọng nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng và pháp luật của Nhà nước, bị

thi hành kỷ luật Đảng và xử lý hình sự. Thực tế đó cho thấy công tác cán bộ và tình hình đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ cấp chiến lược, cán bộ chủ chốt ở các cấp, các ngành đang có những hạn chế, bất cập, cần nghiêm túc rút ra bài học kinh nghiệm để xây dựng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, cán bộ chủ chốt đáp ứng tốt yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chính trị trong giai đoạn mới. Xây dựng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược phải có tầm nhìn, lộ trình chiến lược, công tác tạo nguồn, lựa chọn, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, đề bạt, bổ nhiệm phải được thực hiện bài bản, công phu, nghiêm túc. Đặc biệt chú trọng phát hiện nhân tài trong thế hệ trẻ, sớm đưa họ vào môi trường hoạt động thực tiễn, với nhiều lĩnh vực, nhiều cấp để lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng. Trước mắt cần quán triệt quan điểm, chủ trương, các quy chế, quy định của Trung ương chuẩn bị nhân sự cho đại hội đảng các cấp và Đại hội Đảng lần thứ XIV, lựa chọn đội ngũ cán bộ thực sự có đủ đức, tài, đủ tiêu chuẩn, không để lọt những phần tử thoái hóa, biến chất, cơ hội chính trị vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, nhất là Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Vấn đề then chốt trong công tác kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực. Thứ nhất là, tăng cường kiểm tra, giám sát, kiên quyết, kiên trì trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; kết hợp chặt chẽ giữa xây và chống trong đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực. Nguyên nhân chủ yếu của tình hình tham nhũng, lãng phí, tiêu cực diễn ra nghiêm trọng hiện nay là do cơ chế, chính sách, pháp luật còn nhiều hạn chế, bất cập, đồng thời do công tác kiểm tra, giám sát bị buông lỏng, kiểm soát quyền lực chưa chặt chẽ tạo cơ hội cho một bộ phận cán bộ dễ mắc sai lầm, khuyết điểm. Do đó, kiên quyết đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực làm trong sạch bộ máy của Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị là nhiệm vụ sống còn. Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian qua đã đạt những kết quả quan trọng, có tác dụng răn đe, cảnh tỉnh, ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng tiêu cực, góp phần làm trong sạch, vững mạnh bộ máy tổ chức và đội ngũ cán bộ Đảng, Nhà nước, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng. Tuy nhiên tình hình hiện nay đang nảy sinh một số vấn

đề về tư tưởng của một bộ phận cán bộ sợ sai, sợ trách nhiệm, không dám làm, không dám quyết liệt đổi mới. Vì vậy cần đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, đồng thời phải vừa đấu tranh vừa củng cố, ổn định tư tưởng, tổ chức, vừa hoàn thiện thể chế để đảm bảo môi trường thuận lợi, an toàn trong quá trình tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị của đội ngũ cán bộ ở các cấp, các ngành.

Thứ hai là, hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực trong Đảng và hệ thống chính trị chặt chẽ, hiệu lực. Trong điều kiện một đảng duy nhất cầm quyền vấn đề sống còn là phải có cơ chế hữu hiệu để kiểm soát chặt chẽ, không để quyền lực bị tha hóa. Trong đó cơ chế kiểm soát quyền lực phải đảm bảo tính hệ thống, toàn diện, đồng bộ, hiệu quả, có cơ chế kiểm soát trong nội bộ Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội; cơ chế kiểm soát quyền lực giữa các thành viên của hệ thống chính trị và cơ chế để nhân dân giám sát, kiểm soát quyền lực đối với các tổ chức Đảng, cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội. Cơ chế kiểm soát quyền lực trong Đảng và hệ thống chính trị cần tập trung hoàn thiện thể chế trong xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước và hệ thống chính trị, tập trung nhất là công tác cán bộ, xây dựng, tổ chức thực hiện chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đối với nước ta hiện nay quyền làm chủ của nhân dân đã được xác lập về căn bản, tuy nhiên thể chế dân chủ xã hội xã hội chủ nghĩa còn đang trong quá trình hoàn thiện, cơ chế để nhân dân thực hành dân chủ còn nhiều mặt bất cập, là nguyên nhân dẫn đến vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, lạm dụng quyền lực để trục lợi cá nhân, tham nhũng, tiêu cực gây bức xúc trong nhân dân. Quyền lực của Đảng cầm quyền xét đến cùng là do nhân dân giao phó, Nhà nước là đại diện cho quyền lực của nhân dân, trách nhiệm chính trị của Đảng, Nhà nước là sử dụng quyền lực và các nguồn lực của nhân dân, của đất nước một cách hiệu quả để phục vụ nhân dân. Vì vậy phải hoàn thiện cơ chế, thiết chế kiểm soát, giám sát quyền lực từ bên trong hệ thống chính trị và từ nhân dân. Đổi mới, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Quốc hội, hội đồng nhân dân các cấp; tăng cường vai trò giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, đặc biệt phát huy

quyền làm chủ trực tiếp của người dân trong giám sát hoạt động của đội ngũ cán bộ, đảng viên và hệ thống chính trị ở các địa phương, cơ sở.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định trong những năm tới tình hình thế giới tiếp tục có những diễn biến rất nhanh, phức tạp, khó dự đoán; tình hình trong nước, sau gần 40 năm đổi mới đất nước đã đạt được những thành tựu to lớn, nhưng vẫn đứng trước nhiều khó khăn và thách thức: kinh tế - xã hội phát triển nhưng chưa vững chắc; bốn nguy cơ lớn Đảng đã chỉ ra vẫn còn tồn tại, có mặt gay gắt hơn; các mối đe dọa độc lập, chủ quyền, lợi ích chiến lược quốc gia; vấn đề an ninh phi truyền thống, biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, dịch bệnh, cạn kiệt tài nguyên; tình trạng suy thoái, tự diễn biến, tự chuyển hóa trong nội bộ; sự chống phá của các thế lực thù địch. Tình hình đó đòi hỏi phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa công tác xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh. Do đó toàn Đảng phải tập trung lãnh đạo thực hiện tốt phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, hoạt động hiệu lực, hiệu quả do Đại hội XIII của Đảng đề ra hiện nay. Trong đó những vấn đề then chốt nhất, vừa có ý nghĩa cấp bách, vừa cơ bản, lâu dài là đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực, sự suy thoái, biến chất trong một bộ phận cán bộ, đảng viên; hoàn thiện, đồng bộ hóa thể chế Đảng, thể chế Nhà nước và thể chế phát triển xã hội; xây dựng đội ngũ cán bộ thực sự trong sạch, vững mạnh, đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ. Đó là những vấn đề vừa có ý nghĩa cơ bản, lâu dài, vừa cấp bách nhất hiện nay, đòi hỏi phải tập trung giải quyết với nỗ lực lớn, quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị, tạo ra động lực mới để vượt qua khó khăn, thách thức, đưa đất nước phát triển nhanh, bền vững trong giai đoạn mới./.

(1), (2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, H., T.1, tr.33-34, 34-35.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Sđd*, T.2, tr.256-257.

(4) Quy định 37-QĐ/TW 2021 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII về những điều đảng viên không được làm; Quy định 144-QĐ/TW của Bộ Chính trị khóa XIII về chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên giai đoạn mới.

(5) Ban chấp hành Trung ương Đảng (1989), *Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, H., tr.56.